

telèfon. Ara passa pel Passeig de Sant Joan una columna de guàrdia civil.

— Lleial?

— No ho sabem Sembla que sí, perquè criden : « Viva la República ».

— Cap on van?

— En direcció al Parc, segurament cap a l'Avinguda Maristany. Van desplegats en to de guerra, amb el mauser apuntant, i ocupen tot el Passeig.

— Què sabeu?

— Que hi ha moltes batusses a la Plaça de Catalunya i Plaça de la Universitat. Que els de Pedralbes s'han sublevat i els d'artilleria i cavalleria també.

— I l'aviació?

— Sembla que està amb el Govern.

— Si puc, baixaré.

— No podrà.

— Bona sort !

— Igualment.

Mitja hora després ja no contestaven. Les tres quartes parts dels telèfons de Barcelona havien quedat tallats a conseqüència de la presa de la Telefònica pels sublevats, els quals, dit sigui de passada, no gaudiren de la possessió més enllà d'un parell d'hores

A la una, pels ocupants d'un cotxe que venia del centre de la ciutat i que pararen en un bar del Camp de l'Arpa, sabérem que els sublevats havien estat vençuts a la plaça de la Universitat i plaça de Catalunya. Que l'Hotel «Colon» i la Telefònica havien estat bombardejats i que el mig de la plaça estava ple de cavalls morts. Però la cosa no

es veia clara perquè la batalla apretava a d'altres indrets de la Capital a jutjar pel concert incessant de canons, bombes i metralladores.

A mitja tarda vaig anar a l'Hospital de Sant Pau on tenia el Conseller, operant. Entraven gran nombre de ferits. Després vaig tornar a casa, on, per ràdio, rebérem la nova de la rendició de Goded cap a les sis. Ell mateix parlà des del micròfon de la Generalitat, amb un accent fred i amarg :

— *Aquí, el general Goded La suerte me ha sido adversa y me he rendido. Lo digo por si quieren desligarse del compromiso que pudieran tener conmigo los que me seguían.*

Res més. Fou curt, sec, dramàtic. La nova produí una sensació enorme. Minuts després la retransmitien des de Madrid a tot Espanya.

Malgrat la rendició del cap dels sublevats, tota la nit persistí el tiroteig. Encara que el moviment estigués virtualment dominat, a Barcelona quedaven focus importants a vèncer. Algunes casernes suspectes, el Parc d'Artilleria de les Drassanes, els militars de cavalleria refugiats als Carmelites de Pompeia, «paquistes» i els nuclis militars de Lleida, Girona, Mataró i Tarragona on no se sabia què passava. La nit del 19 al 20 fou una nit de febre tan intensa com l'anterior. S'assaltaren diverses casernes, s'armaren moltes organitzacions obreres que no tenien armes ni municions, es preparà la defensa de les posicions guanyades.

A les 7 del matí del dilluns vaig sortir del Guinardó cap a la Conselleria de Sanitat i Assistència Social. Com

